

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen valja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Ne pozabite na Mohorjevo družbo!

Približuje se čas, ko poverjeniki morajo poslati v Celovec popis udov družbe sv. Mohorja, zato hočemo tukaj spomniti naše čitatelje, naj nikar ne zamudijo in ne pozabijo o pravem času se se oglasiti.

Dragi Slovenci, Mohorjeva družba je dika in ponos Slovencev; vsak bi si naj v čast štel, da se njegovo ime nahaja v družbinem imeniku.

Neznaten dar, en goldinar, se pošlje v Celovec, zato pa v jesen priroma toliko lepih knjig, katerih ena je več vredna kakor tisti goldinar. Kdor hoče dandanes kaj veljati, mora nekaj znati in nekaj brati. Kdor nič ne bere, ostane zabiti in surov, vsakdo ga vodi za nos. Knjige kupovati je pa težko, ker je malo denarja. Zato je Mohorjeva družba velika dobrota, ker takorekoč zastonj razpošilja lepe knjige vsako leto med Slovence.

Marsikomu je sicer težko zmoči tudi goldinar naenkrat, pa na Mohorjevo družbo bi morali že prej misliti in počasi shranjevati krajcar za krajcarjem. Koliko denarja gre iz hiše celo leto včasih za čisto nepotrebne reči! Denar, ki ga daš za Mohorjevo družbo, ni zgubljen, marveč prinese stoterne obresti, ki so več vredne kakor kovani cekini.

Včasih se sliši izgovor: pri nas imamo že dosti knjig, še teh ne beremo, kaj bomo še z večimi. Knjige samo na kup devati pa jih ne brati, to je seveda nespametno, pa ravno tako nerodno je pustiti Mohorjeve knjige zato, če jih že imaš dosti iz prejšnjih let. Saj vendar vsako leto izidejo nove knjige. Kaka škoda je na priliko, če kdo ni bil zadnja leta vsako leto ud in nima vseh zvezkov sv. pisma.

Letos izide zadnji zvezek sv. pisma stare zaveze. Sv. pismo je knjiga vseh knjig, vsi krščanski narodi jo imajo v časti in jo radi prebirajo. Ne smelo bi biti nobene slovenske hiše, kjer bi ne imeli sv. pisma, posebno Mohorjevega, ki je tako lepo. Za to leto se nam obeta tudi molitvenik z

debelimi, velikimi črkami, ki bo posebno dober za stare mamice in očete, ki že slabo vidijo. Pri molitvenikih se godijo včasih velike goljufije. — Dobička željni knjigotržci tiskajo slovenske molitvenike gori po Nemškem, ki se očem lepo svetijo, v resnici pa ne velja nič vezava, še manj pa berilo notri in niti škofovskega potrjenja nimajo. To potem ljudje kupujejo in trgovci s knjigami si polnijo žepe. Molitveniki, ki jih izdaja Mohorjeva družba, so veliko boljši pa tudi okusno vezani. Kdor ima Mohorjeve molitvenike, ne bo denarja metal za druge malovredne.

Za kmetovalce izide letos prav posebno imenitna knjiga, namreč drugi zvezek „Poljedelstva“. Po drugih deželah so kmetovalci že veliko bolj naprej, mi pa samo javkamo nad slabimi časi. Moramo si pač tudi sami nekaj pomagati in gledati, kako bi mogli iz zemlje kar največ dobiti.

O tem nas pouči lahko razumljiva knjiga „Poljedelstvo“, katero bi naj vsak kmetovalec po večkrat prebral.

Tudi za kratek čas dobimo lepih knjig, „Zimske večere“ pa povest „Veliki trgovec“ in koledar nam bo tudi prinesel marsikaj kratkočasnega in podučnega.

Lansko leto je pri nas na Štajerskem padlo število udov. Letos moramo to popraviti. Bila bi sramota za nas Štajerce, če bi drugod povsod napredovali, mi pa šli nazaj.

Vsak čitatelj „Našega Doma“ naj torej skrbi, da v njegovi hiši ne bo manjkalo Mohorjevih knjig. Kako lepo je, če ljudje po dolгих zimskih večerih prebirajo lepe bukve in pa po nedeljah; mesto da bi po krčmah zapravljali denar, vzamejo v roke kako knjigo.

Oklenimo se tedaj Mohorjeve družbe, naj nam njene knjige preganjajo temo nevednosti, naj nas likajo ter kažejo pot do časne in večne sreče. Trden sklep: Naročiti si moramo letos Mohorjeve knjige, naj velja kar hoče.

Politični razgled.

Poroka nadvojvodinje Elizabete. V četrtek, dne 23. t. m. se je poročila hči pokojnega prestolonaslednika Rudolfa s knezom Otonom Windischgraetzem. Z Dunaja sta visoka poročenca takoj odpotovala na Bled na Kranjsko. V četrtek ob pol 11. uri po noči je prišel poseben vlak v Lesce z visokima novoporočencema. Leski kolo-dvor je bil ves okrašen in razsvetljen. Na Bledu je bil slavalok pri pošti in od tod ob vsi cesti do vile Windischgraetz so bile vse hiše prelepo razsvetljene in okrašene. Visoka poročenca ostane-ta na Bledu 8 dni. Na Bled sta se pripeljala visoka poročenca v štirivpreženem vozu. Slovenske krščanske žene v Ljubljani so želele po brzjavu srečo nadvojvodinji v zakonu. Nato so sprejele sle-dečo častno zahvalo: »Njena c. kr. Visokost nad-vojvodinja Elizabeta Marija zahvaljuje najmilosti-veje vse gospe za voščila k poroki, ki so Visoko-isto zelo razveselila. Bellegarde, višji dvornik nad-vojvodinje Elizabete.

Redovnice in govori. Francoska vlada je ob istem času, ko je doma izdala znano postavo, vsled katere se bodo morali redovniki izseliti iz Francije, naselila na otoku Madagaskar Frančiškanke, da bi oskrbovale gobove bolnike. Ko so redovnice to zvedele, tedaj so bile silno vesele. Vsaka je hotela iti med nesrečne. Ker so jih po-trebovali le malo, zato je žreb odločil 5 redovnic. Ko se je teh 5 redovnic vkrcalo na ladjo v Mar-seilu, nabralo se je na tisoče oseb na obrežju, ki so navdušeno pozdravljali vrle in neustrašene ju-nakinje. Dospale so srečno v svoj novi delokrog med 600 gobavih, kjer izvršujejo nevarno delo. Tu v bolnišnici so žive pokopane, kajti prej ali slej tudi same nalezejo to strašno bolezen. — In pri tem požrtvovalnem delu ne mislijo na nobeno zemeljsko plačilo, pač pa imajo pred očmi čast božjo in ljubezen do bližnjega. Liberalci okoli »Rodoljuba«, ki tako radi govorite proti redov-nikom in redovnicam, pokažite vi kaj enakega!

Vojska v Južni Afriki. Dne 19. t. m. so Angleži ustrelili junaškega burskega vojskovodjo Scheepersa, ki je angleške čete naklestil v mnogih bitkah ter si s tem pridobil v vrsti burskih ju-nakov nevenljiv venec. Tako počenjanje Angležev je zelo surovo. Tako se streljajo roparji in razboj-niki, v nobeni vojski pa ni navada, da bi streljali ujete poveljnike sovražnikov. S takim grdim počenjanjem si nakopavajo Angleži pri vseh narodih zaničevanje. Poroča se, da pride pred angleško vojno sodišče tudi Kreutzinger, ki je Angleže v Kaplandiji večkrat pretepel, a so ga končno An-gleži ujeli bolnega in ranjenega. Tudi njega bržčas ne čaka nič drugega, nego krogla v junaška prsa. Zastopnik Burov v Evropi, dr. Leyds, je izjavil

poročevalcu nekega angleškega lista, da je sklep burskih voditeljev vojno nadaljevati in da ostane ta sklep neomajan, dokler Buri ne dobe popolno neodvisnost. Položaj burskih čet je sedaj ugodnejši nego je bil. »Daily Mail« pravi, da so se mirovni poskusi ponesrečili, ker Buri nočejo Angležem prav nič odnehati. Buri smatrajo smrt Scheepersovo za umor in Botha je baje čakal samo izida ob-ravnave, da prične tudi on trdeje postopati. Mi-rovna pogajanja so pretrgana. V angleški gorenji zbornici je Wenys predlagal resolucijo, naj se vojna v Južni Afriki krepko nadaljuje. Med tem so imeli zopet Buri srečo v svojem vojskovanju. Ujeli so pri Lindiquespruitu 35 Kafrov, katere je spremljalo 25 angleških prostovoljcev. Oddelek Wesselsa je v Kaplandiji med Cradockom in Marais-burgom ujel 50 Angležev. Iz Haaga pa poročajo, da je okoli Božiča Delarey ujel angleškega gene-rala Carningtona s celim njegovim štabom.

Gospodarske stvari.

Prekopavanje v vinogradih. Ako hočeš kak del svoje gorice prekopati, storiš si korist, ako prej staremu trsu, ako še se ga kaj nahaja, vzameš zadnjo moč. Pusti namreč najvišje v glavi trsovi, kje se vsa moč steka, kobilo (konjič). Ista bode trs potegnila, ti dobiš nazadnje lep dobiček, in še le sedaj prekopaj omenjeni prostor.

Gnojenje travnikov. Ako nisi v jesen pognojil travnikov (z hlevskim gnojem), ne delaj tega spomladi, razun če bi bilo deževno vreme. Kajti v suši bi se gnoj brez koristi na travniku posušil.

Gospodar in gospodinja! Kaj bomo letos redili, da kaj prihranimo? Konji in goveda bodo na spomlad za voljo pomanjkanja krme pri slabej ceni. Najbolje bode, ako pustimo več svinj na plemen, iste imajo še zmiraj dobro ceno. Sadimo mnogo krompirja in sočivja, ter sejajmo več ovs-a. Gospodinja, ti pa nasadi mnogo kur, gosek, pur, vse se lahko speča jeseni v denar.

Pomanjkanje slame in sena spomladi? Mnogokrat si je marsikateri kmetovalec sam kriv, da nima kaj položiti živini spomladi, akoravno mnogo krme pridobi. Kako to: Za vsako reč mora biti red. Ako v redu pipļeš slamo, seno, da je vse v najlepšem redu, da ne rabiš krampov v skednju, in ako zmerno polagaš, ne bode ti trebalo skrbeti, kaj boš polagal živini spomladi.

Pokline na rokah. Komur se od mraza ali iz drugih vzrokov naredé na rokah pokline, temu je priporočati nastopno mazilo: Vzemi 16 gramov čistega voska, 16 gramov fine kafe, jeden beljak od jajca, 16 gramov smerekove smole in 10 gramov govejega mozga, in zmešaj vse to nad ognjem. To je za razpokane roke najboljšo mazilo.

Kako se spravijo iz obleke madeži od vina. Raztopi v vreli vodi vinskega kamena, omoči z raztopino madež od vina, drgni ga in izperi. I. V.

Miši preženejo se najlože z oleandrovim suhim listjem. To stolči v prah, pomešaj jo s suhim peskom ter nasuj v mišje luknje. Mišim je duh oleandra tako zopern, da nagloma zbeže pred njim ter se ne vrnejo z lepa. I. V.

Roks-Drops se imenuje neka slaščica (cuker), ki se prodaja po štacunah in katero posebno otroci radi kupujejo. Ta slaščica je kiselasta, kakor jabolčni sok. Kdor ima rad zdrave zobe, naj se varuje te slaščice, kajti kislina, ki je v njej, razkrojuje zobni lós (glazuro), in zobje postanejo prej ali poznej gotovo črni in razpadejo. I. V.

Milnica je izvrstno gnojilo vrtnarju. Milnico ali žajfnico, ki ostane pri pranju, proč izlivati je potrata. Zakaj izvrsten je gnoj drevju, trtam in njivi. Ako gnojiš ž njo večkrat trti, preženeš ji plesnobo; ako škropiš ž njo drevje, zatreš razne mrčese, zelenjadi, posebno zelju ni boljšega gnoja od milnice, pomešane z gnojico. I. V.

Gospodarjeva dela meseca januarja in februarja. Drevje se v tem času najvsepešneje snaži in čisti; zamrlo raskavo skorjo pri starih steblih ostrži z žičasto krtačo, ter namaži z apnom, večino škodljivcev s tem odstraniš, zvite listke zastali na vejah skrbno pokončuj, v njih prezimuje sovražni mrčes. Ptice, najboljše prijateljice sadnega drevja, udomači s pokladanjem hrane ob hudem snegu. Obrezovati se sme, če toplota ni pod ničlo, čas je do maja, vsaka rastlina mora biti prej obrezana, kakor se zbudi življenje vstajajoče pomladi. — Na gorko gredo, ki se da pred snegom pokriti, že lahko sadiš cvetoči kapus (karfiol), vmes ali posebej špinačo, solato, meredkev, korenčke. — V rastlinjaku je treba zračiti pri lepem vremenu; prenapla sprememba topline škoduje; z okna cvetice umakniti, kadar zračiš sobo in je razlika topline velika. Rastline devaj na svetlo, kolikor je mogoče pred mrazom. Zalivaj le z mlačno vodo, in le redkokedaj; prah izmij z milno vodo. Vrtnice se cepijo. Georgine in drugi gomolji se očedijo gnilobe ter s fino smletim ogljem otro. Vzgaajajo se cvetne čebulice, šmarnice. Vsa vzgojevalna dela tega meseca se lahko odlože na prihodnji mesec. — V februarju: Ako vreme januarjevo ni bilo ugodno, dela njegova opravi sedaj: Drevje gotovo obreži, breskve še-le konec meseca; cepiče shrani v zračni kleti v nekoliko vlažnem pesku. Okrog debla, v širini krone, zemljo obkopli. Če nisi jeseni nasejal, sejaj pečke divjakov, kadar se zemlja odtaja. — Trto obreži sedaj, če se bojiš zmrzline, počakaj do marcija. Reži tako, da ostane niže pri trti enoleten poganjek z dvema razcvitima očesoma, nad njim dolg napnenec (4—10 očes), prvi (palec) bo pogнал dve krepko razviti mladiki

za prihodnje leto, drugi pa bo imel šibke mladike, a zato več sadja, drugo leto se odreže cel napnenec proč. Napnenec upogni, če je mogoče navzdol razpelji solncu nastopno. Prav velike rane namaži s smolo. Lahko še cepiš v sobi ključe in korenjake; polagaj cepljenke poprej v mah. — Na gredo (gorko) se sejejo zgodnje rastline, kumare, dinje, grah, fižol, krompir, radič, špinača, solata. Na prosto, če je vreme ugodno, špinača, peteršilj, solata, majnikov grah. — V cvetličnjaku. V lončke posadi begonije, cvetne kaladije, gloksinije. Cvetne čebulice se na prostem zračijo. Kolikor več svetlobe in toplote dobi rastlina, toliko bolj jo zalivaj.

Sveti zakon v prvih krščanskih časih.

S svetim strahom in spoštovanjem stopi vsak kristjan, naj bo katoličan ali luteran, v katakombe, to je podzemeljska grobišča starih kristjanov. Tam hodi mimo grobov, v katerih počivajo kosti tistih, ki so mučeniške smrti umrli, tu vidiš celo podobe in grobove, katere so delali tisti, ki so še videli in slišali apostole ali vsaj njihove učence. Kipi, slike, napisi, vse to ti govori in spričuje, kaj so stari kristjani verovali in kako so živeli. Poleg teh spominkov pa imamo tudi knjige, katere so spisali možje, ki so živeli v prvem, drugem in tretjem stoletju po Kristusu. Tudi ti nam kažejo misljenje in življenje prvih kristjanov.

Tukaj hočemo ljubim čitateljem »Našega Doma« pokazati, kaj so mislili stari kristjani o sv. zakonu, kako so sklepali zakon in kako so živeli v zakonskem stanu.

1. Zakon velik zakrament.

Zakon je za človeški rod premodra in najimenitnejša naprava. Pa ljudje v svoji hudobiji večkrat pozabijo na imenitnost zakona in ga oskrunijo. Paganski modrijani pred Kristusom niso nič kaj čislali zakona. Epikuru in drugim enakim modrijanom je zakon bil nadležen jarem, ki človeku nalaga težka bremena in mnogo skrbi ter mu ne dopušča, da bi živel in delal, kakor bi se mu poljubilo. Mnogi so zakon naravnost zaničevali in zametavali kot nekaj hudega. To misljenje, da je zakon nekaj hudega in nadležnega, je bilo tako splošno, da je rimski cesar August moral dati posebno postavbo, ki je zapovedovala ženitev moškim do 60. leta, ženskam pa možitev do 50. leta. Kdor tega ni storil, je bil kaznovan, zakonski pa, ki so imeli več otrok, so dobili pohvalo in nagrado, kajti, rekel je cesar, brez mnogoštevilnih zakonov država ne bi mogla obstati.

Kakor pagani, tako so tudi nekateri krivoverci, ki so izpačili pravo Jezusovo vero, zaničevali zakon, češ, da je nekaj hudega, nespodobnega in

nedovoljenega. Kdor v zakonu živi, tako so učili, ne more imeti upanja, da bi kdaj gledal Boga in se zveličal. Ti hudobni krivoverci so bili pravi sovražniki človeške družbe; zakon so zametovali, brez zakona pa so strašno razuzdano živeli. Zatorej je cerkev storila veliko dobroto, da je te krivoverce obsodila in ljudi poučila, da je zakon božja naprava, nekaj svetega, imenitnega, lepega, spodobnega. Prvi kristjani so dobro vedeli iz sv. pisma, da je Bog sam postavil zakon, ko je vstvaril prva človeka, ju blagoslovil in rekel: Rastite in množite se in napolnite zemljo in podvržite si jo (I. Mojz. 1, 28), zatorej bo človek zapustil svojega očeta in mater in se bo pridružil svoji ženi (I. Mojz. 2, 24). Prvi kristjani so imeli živo pred očmi prelep nauk o zakonu, ki ga je dal Kristus in pa apostol Pavel. Zakonska zveza jim je bila nerazvezljiva, zakaj kar je Bog združil, naj človek ne loči (Mat. 19, 6), in kdorkoli se loči od svoje žene in drugo vzame, prešestuje, in ako se žena loči od svojega moža in se z drugim omoži, prešestuje (Mark. 10, 17. 12). Sv. Pavel pa piše: Tem pa, ki so v zakonu, ne zapovem jaz, ampak Gospod, da naj se žena od moža ne loči, ako se pa loči, naj ostane neomožena, ali naj se pa s svojim možem spravi. Tudi mož naj žene od sebe ne pusti (I. Korinč. 7, 10—11). V zakon stopiti ni nič slabega, kakor so učili krivoverci: Ako se pa oženiš, nisi grešil; in ako se devica omoži, ni grešila (I. Korinč. 7, 28). Zveza med možem in ženo je podoba tiste skrivnostne in svete zveze, katero je Sin božji sklenil na svetem križu med seboj in med svojo nevesto cerkvijo. «Ta skrivnost je velika», piše apostol Pavel, «jaz pa pravim, v Kristusu in v cerkvi. Tedaj tudi vi vsi, vsak naj ljubi svojo ženo, kakor sam sebe; žena naj se pa boji svojega moža» (Efež. 5, 32—33).

V paganstvu je imel hišni oče neomejeno oblast, žena je bila brez pravice. Oče je smel po volji odpoditi ženo, če se je je naveličal, smel je celo umoriti otroke in ženo.

Krščanska vera je pa povzdignila v visoko čast matere in žene. Kristjani so se vzgledovali na najsvetejšo mater Marijo, katero imenujemo mater božjo. Krščanskim možem v prvih časih so neprestano zvenele v ušesih prelepe besede apostola Pavla: Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil cerkev (Efež. 5, 25). Podlaga krščanskemu zakonu mora biti medsebojna ljubezen, zastopnost, spoštovanje, zvestoba.

Tudi mrtvo kamenje nam spričuje, kako visoko so prvi kristjani čislali sveti zakon. Na neki še ohranjeni kameniti rakvi beremo: «Ta, ki ju je enako vredna s sladkim zakonom zvezal vsemogočni Gospod, hrani ta grob do veka. Katervij (mož), Severina (žena) s teboj združena se raduje. Vstanita obadva po volji Kristusovi k zveličanju, ki vaju je duhovnik božji Probijan umil in mazilil», t. j. krstil in birmoval, ker je Probijan bil tudi

škof. Ali niso ganljive besede, da ju je vsemogočni Gospod sam s sladkim zakonom zvezal? Na grobovih, stenah in pa na pozlačenih steklenicah vidimo večkrat izklesano, naslikano ali izrezljano podobo, kako si zaročenca podajata desne roke, nad njunimi rokami pa je znamenje Jezusovega imena. To pomeni, da je Kristus sam posvetil zakon in ga potrdil. Nahajajo se tudi podobe, kjer Kristus polaga venec na glavo zaročencema. Prav pogostoma vidimo tudi na kamenitih rakvah (sarkofagih) doprsni kip moža in žene, ki sta hotela tudi po smrti ostati združena. Da so prvi kristjani visoko čislali sveti zakon kot božjo napravo, je razvidno tudi iz tega, kako so sklepali zakon.

2. Zaročne šege starih kristjanov.

Ker je zakon od Kristusa postavljen zakrament, so zakone sklepali v cerkvi pred škofom ali vsaj pred duhovnikom. Že sv. Ignacij, ki je umrl mučeniske smrti l. 107 po Kristusu, pravi o sklepanju zakona med kristjani: «Spodobi se, da bi ženini in neveste sklepali poroko z vedenjem škofovim, da bi tako njih združitve bila po volji božji in ne po pohotnosti». Prvi kristjani so se v svoji gorečnosti varovali, da bi njihovo sklepanje ne bilo po postavi božji ter tako izgubilo cerkveni blagoslov. Tudi Klement aleksandrijski, ki je umrl okoli l. 215 nam spričuje, da je zaročencem duhovnik polagal roke na glavo in jih blagoslavljal. Posebno lepo nam opisuje sveti zakon pri prvih kristjanih cerkveni pisatelj Tertulijan, ki je umrl okoli leta 240 po Kristusu. Bil je sam oženjen in je spisal posebno knjižico, ki jo je namenil svoji ženi. Tu jo opominja, naj se po njegovi smrti več ne moži, ali če že neče ostati vdova, naj si vsaj ne jemlje nevernega moža, pagana, ker to prinaša mnogo nevarnosti veri krščanske soproge. V takem zakonu, kjer je eden veren, drugi pa neveren, je veliko neprijetnosti, ni zastopnosti in edinosti. Opravlja se n. pr. kje kaka pobožnost, tedaj si neverni mož že za rana zmisli kaj drugo; pride postni dan, a mož hoče imeti gostijo; zgodi se, da treba izpolniti kje pri bolniku ali revežu dolžnost krščanske ljubezni, a mož že najde kako delo doma; morda ji niti ne dovoli zahajati v cerkev k službi božji in skupnim molitvam, še o velikonočnem prazniku ne. Na to pa s prelepimi besedami opisuje krščanski zakon rekoč: «Kje naj vzamem besede, da zadostno opišem srečo tistega zakona, ki ga cerkev zveže, daritev (sv. maše) potrdi, blagoslov zapečati, angeli razglasijo in Oče nebeški za pravega spozna!»

Iz spisov Tertulijanovih zvemo, da se je zakon sklepal vedno, če je le mogoče bilo, v cerkvi pred škofom, navzoči so pa bili tudi duhovniki in dijakoni pa vdove. Ob nedeljah in praznikih, kadar je bila očitna služba božja, se ni poročalo. Zaročenca sta pred škofom izrekla, da je njuna resnična volja stopiti v zakon, na to sta dobila blagoslov. Potem

je bila sv. maša in novoporočena sta sprejela presveto telo in kri Kristusovo. To nam zopet kaže, kako živo so bili prvi kristjani prepričani o visokosti in svetosti svetega zakona, ker so ga tesno združili z najsvetejšim zakramentom.

Le takšen zakon, ki je bil sklenjen pred cerkvijo in dobil blagoslov od cerkve, je bil po volji božji, po postavi Kristusovi in le takšni zakon je veljal za pravi zakon; če se je pa kdo skrivoma združil v skupno življenje, je to veljalo kot grdo prešestvo. Pri poroki so morali biti navzoči stariši ali priče.

Poleg teh, najpoglavitejših obredov, so bile že takrat v navadi pri porokah druge šege, katere so kristjani sprejeli deloma iz židovstva, deloma od paganov. Tudi stari kristjani so imeli že snuboke in zaroke. Snubenje so navadno opravili stariši ženinovi in zakon ni bil veljaven, če niso neveste izprosili od njenih starišev ali njih namestnikov. Pri zarokah je že takrat ženin dal nevesti darila ali zadav pa tudi prstan, na katerem je bilo vrezljano sidro, krščansko znamenje vere in upanja, ali golobica, riba, ladija, znamenje cerkve, ali ribič, ali dobri pastir, znamenje imena Jezusovega in enako. Napravili so tudi pismeno pogodbo, v kateri se je določila dota. Zvečer pred poroko je nevesta odložila svojo obleko, ki jo je nosila kot devica in je oblekla drugo dolgo in ravno obleko, ki jo je imela tudi drugi dan pri poroki. Poročna obleka je bila navadno bele barve, ki je bila že takrat znamenje radosti in svečanosti. Priporočali so jo tudi cerkveni predstojniki; dočim so pisano obleko grajali. Včasih je pa nevesta imela obleko bolj temne barve, če so stariši tako želeli. Glavo si je ovila v rdeče zagrinjalo, lase pa je imela razpuščene. Tudi paganske neveste so imele pri poroki glavo zavito. Tudi o Rebeci beremo v sv. pismu, da si je zavila glavo, ko je šla nasproti Izaku. To zagrinjalo je bilo znamenje sramežljivosti in zdržljivosti, pa tudi, da bo moral biti pokorna svojemu možu. V prvih stoletjih je nevesta prišla zagrnjena že k oltarju, pozneje pa ji je duhovnik pred oltarjem dal zagrinjalo.

Pod zagrinjalom je nevesta imela venec iz cvetic, katere si je sama nabrala. Tudi ženin je imel venec. To je bilo znamenje zmage, da sta v samskem stanu srečno premagala vsako neredno poženje, da sta samski stan lepo preživela in sedaj s čistim srcem stopita v zakon. Venci so bili tudi pri Judih in paganih v navadi. Ker so si pa pagani večkrat pri razuzdanih veseljah venčali glave, zato prvi kristjani mnogokrat niso hoteli pri poroki imeti venca, da bi ne posnemali paganov. Pozneje je pa vendar venec splošno prišel v navado. Kaj lepo pravi o tem Klement aleksandrijski: »Venec ženin naj je mož, možu pa naj je venec zakon; cvetje zakona pa njuni otroci.«

Izprva sta se ženin in nevesta ovenčala doma, pozneje pa šele v cerkvi in sicer je pri Grkih zaročencema duhovnik djal venec na glavo, na zahodu pri Latincih pa drug (združba) in družica. Drugovi in družice so takrat imeli imenitno nalogo. Od tistega dne, ko je bila zaroka sklenjena, so morali paziti na oba. Na dan poroke pa so spremljali zaročenca v cerkev, moški ženina, dekleta pa nevesto. V cerkvi so se jim pridružile še žene in pristopili so k oltarju. Tam jih je že čakal duhovnik ali škof, ki je nevesto pripeljal k ženinu in ju blagoslovil. Zaročenca sta si podala desne roke, duhovnik jima je zvezal roke z rdečebelim prtičem, kakor sedaj s štolo, v znamenje, da sta zdaj združena z nerazvezljivo vezjo. Med sv. mašo sta novoporočena prinesla kak dar, pred obhajilom je mašnik poljubil ženina, ženin pa svojo nevesto. Potem sta sprejela sv. obhajilo. Po končanem opravilu so jima navzoči čestitali rekoč: »Na srečo!« »Živela!« »Živita v Bogu!« V spomin sklenjene poroke so si dajali razna darila. Potem je bila na domu nevestinem gostija, kjer so se lepo v Gospodu veselili in pili iz kupic, ki so bile nalašč za ženitovanje napravljene. Drugovi in družice so morali skrbeti, da se ni pozabilo na siromake. Zvečer so pa nevesto spremljali na dom ženinov.

Poročni obred nahajamo pogostoma na raznih podobah in kupicah iz starokrščanskih časov. Iz tega je razvidno, kako častitljivi in starodavni so nekateri obredi pri poroki, ki so še dandanes v navadi.

E. Kozelj

Razne novice in druge reči.

Našim naročnikom. Vedno nam prihajajo pritožbe, da naši naročniki ne dobivajo redno lista. Pri nas se pa vendar skrbi, da se list redno razpošilja. Zvedeli smo pa, od kod to prihaja. Naši nasprotniki, prijatelji »Štajerčevi«, jemljejo »Naš Dom« in ga pošljejo nazaj ali pa ga vničijo. Tako smo zvedeli za nekega »zrelega« sinka nemškutarskega krčmarja, da jemlje na pošti za celo vas »Naš Dom« in »Slovenskega Gospodarja«, potem pa jih vsakokrat nekaj vtopi v potoku. Upamo, da še take ptice dobimo v roke. Če bi se pokazalo, da kaj takega delajo tudi pri poštah, bomo se pritožili pri poštnem ravnateljstvu v Gradcu. Kdor je naročil list, pa ga ne dobi, naj zapiše na listek svoj naslov in številke, katerih ni dobil, na drugi strani pa besedo »reklamacija« — in pa naslov: Upravišтво »Našega Doma« v Mariboru. Marke ni treba. Če pa zveste, da se pri pošti ali drugače godijo nerednosti, se sami pritožite na višjo oblast ali pa nam naznanite z zanesljivimi pričami. Za nekega poštarja smo zvedeli, da skrega vsakega, ki prinese naročnino na »Slov. Gospodarja« ali na »Naš Dom«. Te pravice poštni uradniki nimajo,

ampak njihova dolžnost je, sprejeti denar, naj že gre potem v Azijo ali v Ameriko.

Slovenska dekleta, posnemajte! V resnici grda pisava »Štajerca« o poštenih slovenskih naših dekletih je vsepovsod v dekliških krogih vzbudila velikansko razburjenje. Od Sv. Barbare pod Mariborom se nam piše: Na Sv. Treh Kraljev popoldne se je zbralo veliko število naših deklet v čitalnici bralnega društva, da se pogovoré, kaj storiti zoper ostudnega ptujskega »klafarja«, ki nezaslišano podlo blati poštenje slovenskih deklet. In kaj so storile poštena barbarska dekleta? Osnovale so si ta dan dekliško zvezo pri bralnem društvu, h kateri je takoj pristopilo 55 deklet. Obljubile so si medsebojno, da ne bode ne ena več brala ostudnega ptujskega obrekovalca; vse so pristopile k bralnemu društvu in sklenile širiti z vso gorečnostjo dobro, v katoliškem duhu pisano berilo in si naročiti »Slov. Gospodarja« ali vsaj »Naš Dom«. Deset deklet je takoj naročilo »Naš Dom«. Tako je prav! To je najboljši odgovor na grde napade »Štajerca!« Vsa čast in slava vrlim, rodoljubnim barbarskim dekletom! Naj bi našle v vsaki župniji obilo posnemovalk!

Selišči pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Kaj tako majete z glavo, gospod urednik? Tega imena se ni bilo v predalih »Našega junaškega Doma«; pa nič ne dé. Jaz sem pričakoval zmiraj, da se bo vendar usmislila kaka roka, ter bi kaj napisala od nas. Pa zaman sem čakal. Druzega mi ni preostajalo, kakor da sam primem za pero in Vam napišem nekaj o našem gibanju. Tudi pri nas je že potrkal »Naš Dom« na vrata in z veseljem smo mu odprli. Pa nekaj družega se vlačí pri nas, — kaj mislite gospod urednik, kedo bi bil to? — Na uho vam povem, da je to »Štajerc«. Neki fant — sicer jih je več naročenih — ima posebno veselje z njim. Ker pa je fant dobrega srca, privoščil bi tudi drugim rad to veselje, in začel je nagovarjati druge fante in dekleta, naj si to nebeško hrano iz Ptujja naročijo. Nekateri so ga res slišali in med njimi tudi ena deklina. Gospod urednik! Rad bi Vam nekaj povedal, jezik me srbi, pa za sedaj raje molčim. Pač pa povem drugokrat, ako se ne spreobrnejo in tudi z imeni pridem na dan. — Naj se to omenim! Ko je naš presvitli vladar obhajal 50-letnico, vsadili so seliški fantje za spomin slovensko lipo. Tedaj so se vsi zavedni Jurjevčanje ozirali na te navdušene fante, (ta, ki ima sedaj to »mrzlo krot«, bil je posebno navdušen) ali sedaj? S pomilovanjem gledajo na nje. Upamo, da se poboljšajo. Z pozdravom! Višnjevicki.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Mladenška družba se pri nas prav lepo razvija. Ob koncu preteklega leta je umrl nagle smrti najboljši ud naše družbe Franc Čolnik iz Spodnjega Porčiča. Nepozabljivi nam pokojnik bil je spreten sodar ter daleč okoli znan kot priljuden in pobožen

mladenič. To je pričal tudi sijajen pogreb. Vkljub slabemu vremenu zbralo se je veliko število mladeničev in deklet in tudi drugih ljudi. Na pokopališču so mu govorili č. g. župnik ginljivo nagrobno.

Vid'mo v raju večnem se
Nad zvezdami!

Mladenič.

Volitve na Ptujski gori. »Na Ptujski gori bodo skoraj volitve, to farman naš vsaki že ve!« Tako poje s hripavim glasom zadnji »Štajerc«. »Naš Dom« pa mu odpeva: »Da pri volitvah bo Repa propadel, za to je poskrbljeno že!« Slovenski možje na noge! Ne pripustite, da bi vam županil mož, ki se klanja ptujskemu Orniku. Vi ste sami bistre glave, sami se vladajte. Ne vdajmo se!

Od Velike Nedelje. Ko sem pred nekolkimi dnevi šel po opravo k Veliki Nedelji, najdem na cesti v Senercih občine Sodinske tropo ljudi, šolarjev in odraslih, ki so se strašno smejali. Radoveden sem postal, stopim bliže in postojim. V sredi gruč se je nahajal deček, ki je v enomer sukal v roki neki papir ter kričal: Anton Karlo, Sattlermeister und Besicer in Seneric Gemeinde Sodinec. To je edini naročnik »Štajerca«. Razumel sem smeh in šel naprej.

V Oslušovcih pri Veliki Nedelji ima »Štajerc« varno gnezdo pri gostilničarju Jožetu Kovačecu. Njega je »Štajerčeva« stranka izbrala — prosimo, držite se vsi resno! — za prihodnjega deželnega poslanca!

Iz Pohorja nad Oplotnico nam pišejo: V Čadramu je odprl novo štacuno A. K., ki bo blago in menda tudi »Štajerca« dobival od znanega konjiškega Kupnika.

Iz Rogatca. Ne vdajmo se! Rogačka narodna dekleta se ne vdamo obrekljivemu in lažnjivemu »Štajercu!« Ta je, kakor nam je preljubljeni »Naš Dom« v predzadnji številki naznanil, res prav grdo osramotil in obrekoval vsa slovenska narodna dekleta. Ako bi slovenska dekleta tako sramotili kak pošten list n. pr. »Slov. Gosp.«, kar se pa ne bode nikdar zgodilo, bi nas to jako razžalilo. Pa da nas napada lažnjivi »Štajerc«, to nas nikakor ne vznemirja, saj ga vzdržuje le sama laž in obrekovanje. Iz tega spoznamo slovenska dekleta, da nas »Štajerc« strašno zavida, ker ne tavamo v narodni temi in ker se še nismo dale po njem preslepiti. Zato smo pa tudi ponosne na to in si tudi štejemo v čast, da smo v velikem številu naročene na »Naš Dom«, ki takoj pridobi vsakega čitatelja za se. Preberemo pa tudi vsako številko s posebnim veseljem. Hočemo tudi prav živahno in resno delati, kolikor mogoče, da bode »Naš Dom« kraljeval v vsaki krščanski hiši. Rogačka dekleta glede razširjanja »Našega Doma« tekmujejo med seboj. »Naš Dom« — v hišo, »Štajerc« — iz hiše! Rogačka dekleta ne bodo lažnjivemu

obrekliivemu »Štajercu« nikdar služila. Ne vdamo se, kakor se ne bodo sploh vdala nikdar slovenska dekleta. Zveste pa ostanemo »Našemu Domu«, ki nas navdušuje, razveseljuje, podučuje in vzgaja. Živel »Naš Dom!«

Rogačka dekleta.

Rogatec. Splošno mladeniško gibanje, ki ga je povzročil med slovenskimi mladeniči »Naš Dom«, je vnelo mladeniško navdušenost tudi med nami. Radujemo se iz vsega srca tega vsestranskega mladeniškega napredka. Tudi mi nočemo in ne smemo zaostati za drugimi. Naše narodne razmere so sicer prežalostne. Dolgoletno nasilstvo nemškega življa hoče vsak slovenski pojav siloma zatreti. Da, hoče nam vzeti celo samostalno misel, preprečiti samostalno besedo. Da se to prepreči, je treba pa poguma in sicer treznega, delavnega, vztrajnega. Tega nam je manjkalo dozdaj. Vnel nam ga je in ga oživlja »Naš Dom«, to ognjevito glasilo slovenske krepstne mladine. Krepst, značaj, katerega nam priporoča »Naš Dom« skoro na vsaki strani, pa je rešilna pot do naše samoosvojitve. Sredstvo in je pripomoček pa je mladeniška edinstvo, ki bi naj družila slovenske mladeniče. Za te edino rešilne nasvete in opomine ostanemo rogaški mladeniči »Našemu Domu« vedno iz srca hvaležni. Uresničevali jih bomo v življenju. Ker posebno zdaj čutimo, kako krvavo potrebna je medsebojna zveza, zato gojimo resno željo, da se hitro ko mogoče ustanovi splošna zveza slovenskih mladeničev, vendar pa s posameznim predposvetovanjem po osrednjih krajih. Trezen pogum, vztrajna delavnost in medsebojna ljubezen nam zagotovi velikanski uspeh. To dal Bog, kar želijo »Našemu Domu« vedno zvesti

Rogaški mladeniči.

Rogatec. (»Štajerc« v ognju). V neko pošteno slovensko hišo je prinesel »Štajerčev« zaslepljenec — ki je mimogrede povedano tudi v vsakem drugem oziru zaslepljen — kar cel šop te papirnate ngilobe. Usilili so mu jo, kakor navadno, rogaški nemškutarji. Mož čudak kar začne ponujati svojo robo in jo hvaliti, kakor Abraham, žid-krošnjar v znani igri: Kospoti, bhoste kotovi thaki dhobbri, bhoste naphravili z menoj khšeft in bhoste kaj vzeli khrasne, lejphe robhe. Pa »kospoti« — imenovana hiša je naročena na »Naš Dom« — niso hoteli ponujane »robhe« ne vzeti, a še manj »kupiti«, ampak so jo užgali. »Štajerčev« krošnjar jo je pa že prej popihal, zato ni videl, kako se je njegova »lejpha robha« zvijala v plamenu. Ostal je le kup smrdljivega pepela. Pri tem uničevalnem prizoru pa je donel po hiši osodepolni glas:

Smrt krošnjarjevi robi
V vsaki naši hiši dobi.

Iz Dobja pri Planini. Nagla smrt pretresla je dne 20. prosinca t. l. celo našo faro. Tukajšni faran 69 let stari kmet Jurij Selič iz Laščel je v nedeljo s svojim sinom k božji službi.

Med pridigo postane revežu slabo, nakar zapusti cerkev ter odide domu. Ko pride domu, vsede se na posteljo ter pritožuje, kako hudo da ga v prsih peče; na kar se vleže, in v pol uri bil je mrlič. Zadel ga je kap. Ko pridejo po božji službi sosede in družina te hiše domu, najdejo namesto prej še zdravega, sedaj mrtvega soseda, gospodarja in očeta na postelji. Imenovani zapustil je ob enem v postelji bolano ženo, 5 nedoraslih otrok, ter 93 let starega očeta. Bodimo torej pripravljeni, ker ne vemo ne ure ne dneva, kedaj nas Gospod pokliče; posebno fanti, kateri so ta dan si drznili pri belem dnevu mimo cerkve in župnišča prepevati in juckati. Kakor smo zvedeli, bili so to fantje iz sosedne župnije, kateri hodijo v našo faro delat nemir.

Od Sv. Petra pod Sv. Gorami se nam piše med drugim: Čudno se mi je zdelo skraja, kje je »Štajerc« zvedel za imena teh, ki se jim pošilja, kajti naroči si ga nihče. Zdaj sem jo pa že pogruntal. Gotovo je prišel kak »Štajerčev« agent sem med službo božjo k cerkvi. Tam je našel one, ki le od zunaj cerkveni zid podpirajo in jih je kar po vrsti popisal. Če nam, dragi »Naš Dom« ne verjameš, pa se lahko tega vsako nedeljo prepričaš.

Razne novice iz Pišec. V krog prijateljev »Našega Doma« so tudi Pišečani čvrsto stopili. Od novega leta sem prihaja 40 novih iztisov tega izbornega lista. — V pretečenem letu je umrla tukaj v župnišču Marija Mlinarič, ki je čez 40 let, če se ne motim trem gospodom župnikom zvesto služila. — V Globokem je začel podjetnik pl. Daubachy kopati in premog zasledovati. Daj mu Bog srečo, kajti drva so vedno bolj redka in dražja. — Dne 18. t. m. so našli v vinogradu Jožefa Sodiča na Veselem vrhu zeleno trto, ki je imela dve že precej dolgi mladiki, ki jih je že pa mrz osmodil. Gotovo je to znamenje za tukajšnje zelo južno lego in dobroto vina. Imamo ga še dosti 16—22 kr. liter, le pridite ponj. — Gospod Vekoslav Šket, pozlatar v Mariboru, nam je prenovil zelo lepo in okusno glavni altar naše župne cerkve. Naj bo toplo povsod priporočen!

Iz slovenske okolice. Nedavno mi pride v roke številka tega »lisjaka«, v kateri se mogočno baha, kako da se število njegovih naročnikov v tem okraju množi. Škoda, da je pozabil pristaviti, kaki da so ti njegovi naročniki. Mesto mnogih le eden izgled. — Na neki fari tega okraja ima štiri naročnike in sicer: dva kmeta, ki brati ne znata; in dva človeka, ki ga plačati nočeta.

Dopis iz Mutske okolice. Naši trgovci iz tujega tabora nas kar šopajo z nebodigatreba »Štajercem«. Pa morali bi vedeti, da hrana posili se gabi in posebno pristudi, če zdrava ni. Branimo se ga na vse načine. Preneumno se nam zdi prebirati take surovosti, v katerih se sveta vera, čast.

duhovščina ter naša slovenska mladina sramoti in blati. Mi ostanemo verni in dobri Slovenci!

Sv. Jernej nad Muto. V pravi luči si nam, dragi »Naš Dom«, pokazal naše navidezne prijatelje v prvi svoji letošnji številki. Zdaj ko smo storili korak v narodnostni zavednosti naprej, kar bliskoma švigajo od več strani klici: »plačaj, kar si dolžen«. Dobro, mi ne terjamo ničesar zastonj, le slepo smo se vas do zdaj držali, sedaj pa bi nam že radi zabranili s katoliškimi ljudmi občevati. Bili smo prisiljeni, zdaj smo pa prosti. Hvala Bogu, da imamo narodno trgovino v naši sredini, katero hočemo z vsemi močmi podpirati. Svoji k svojim!

Sv. Primož nad Muto. Sprejmite gospod urednik tudi od nas planinskih fantov in deklet prvi pozdrav v tem letu. Postali smo nek strah naših nasprotnikov, odkar radi prebiramo prelepo glasilo »Naš Dom«. Imajo nas sicer za butece in kaj še vse po svojem ptujskem strupenem listu stuhtati zamorejo, to pa nam nič ne dene, ampak nam kaže pravo nemškutarsko izomiko. Vi pa, dragi rojaki, kateri še niste v našem krdelu, osrčite se, kakor tudi dekleta, in naš skupni narodni nastop bo najboljši odgovor na vse podle napade naših sovražnikov. Z združenimi močmi upamo doseči, kar so naši starši začeli. V to pomozí Bog in sreča junaska!

* * *

Iz Feldkirhna na Koroškem. Dne 16. do 17. januarija smo imeli okoli Feldkirhna zelo močen veter. Podrlo je veliko močnih dreves in tudi precej streh je hudo poškodovano.

Iz Žitavevesi na Koroškem. Dragi naročniki »Štajerca«, prosim vas, pustite ta list. Bral sem ga celo leto in spoznal sem, da je list kakor fant, ki hoče da bi ga vsi hvalili, on bi pa svojega očeta zaničeval, zasramoval in ga pred celim svetom opravljal. Dragi čitatelji, ali niso naši dušni pastirji naši duhovski očeti? Ali oni nas ne učijo lepo? Ti »Štajerci« jih pa obrekuješ in kar je najhujše, nas od njih odvrčaš, pusti ti naše dušne pastirje. Proč s »Štajercem«, on nam le seje ljuliko med pšenico. Kateri ste še kristjani, proč z njim; on je enak človeku, ki rožni venec v roki drži, ali srce njegovo pa želi bližnjega obrekovati in mu dobro ime vzeti. Pustil sem »Štajerca« in hočem brati za naprej »Naš Dom«.

J. M. kmet.

Šmarjeta pri Pliberku. »Štajerc« piše v 26. številki, da je »Naš Dom« fihpos. Pa pri nas na Koroškem je fihpos več vreden, ko »Štajerc«. Fihpos ima vsak kmet, ko vole prodaja, »Štajerca« pa ne. In ti »Štajerc« praviš, da je »Naš Dom« sedel v dobro zakurjeni sobi, ko je zunaj brila

mrzla burja. To je pač dokaz, da »Naš Dom« bolj spoštujemo, ko to giftno krito, da mu ni treba kje tam za plotom zmrzovati, kakor »Štajercu«. In ti pišeš v 26. številki, da je »Naš Dom« favovski trobentač, ti si pa kramarski lažnivec. V »Štajercu« ni drugega resnično, kot da so črne črke na belem papirju. Kmetški fant.

* * *

V zaporu je zgorel. V Eisenercu so zaprli čevljarja Janeza Strobe. Po noči je nastal v zaporu ogenj. Skozi zaprta vrata se Strobe ni mogel rešiti. Zgorel je v zaporu in drugo jutro so dobili ožgano njegovo truplo pred vratni ječe.

Trinajstletni deček umoril očeta. Pri Kotoru je 13letni sin kmeta Pavla Petroviča zaklal svojega 45letnega očeta in ga oropal 36 K. Sin je po umoru pobegnil, a je skoro prišel pravici v roke.

Koliko velja vojak na leto? Norveški listi so sestavili pregled, iz katerega je razvidno, koliko velja posamezne države en vojak na leto. Norveško velja 247 mark, Avstrijo 244 mark, Nemčijo 236, Francosko 196 mark, Rusijo 185, Italijo 166, Švedsko 150 in Romunijo 135 mark.

Grozna stava. Iz Berolina javljajo večerajšnjega dne: Predvečerajšnjim so imeli častniki v Potsdamu neki banket. Med povabljenimi je bil tudi znani pivec prve vrste, poročnik Eichel vitez Streigler. Ta je stavil, da spije eno steklenico šampanjca v enem dušku. Stavljeno — dobljeno. Ko je spil šampanjca se je zgrudil na tla v nezavesti, iz katere se ni vzbudil več.

Angleški častniki morilci. Iz Pretorije se poroča nemškim listom sledeče o grozovitosti Angležev v južni Afriki: Na severu Transwala je zahodno Pietersburga, gorat, a jako plodovit okraj, ki se zove »Spelonken«, ker so se ondi skrivali roparski kafri. Oni kraj je zaselo 120 mož takozvanih »Buschveldt-Parubineers«. V sredi minulega leta so ujeli Angleži najprej 6, potem 3 in končno 8 Burov. Pri tem lovu sta bila tudi dva častnika. Ta dva sta poslala svoje patrolje strani in med tem s svojim revolverjem ali karabincem postrelila ujetnike. Potem sta pa dejala, da so hoteli Buri pobegniti. Moštvo in podčastniki so bili baje radi take brezsrčnosti sila ogorčeni ter so vse početje svojih častnikov objavili. Vrše se sedaj preiskave, ki pa se morda potlačijo. A taki dogodki morajo Bure le še bolj razbesniti.

Gobava bolezen. Ta strašna bolezen je pač vsakemu znana iz svetega pisma. Ima pa tudi v Evropi svoj dom in sicer na Francoskem v pokrajini Vandé, Kot-dü-Nord in Lod. V Vandéji pride na stotisoč prebivalcev 44 gobavih, v Kot-dü-Nord pa celo 88.

Mož s 13 ženami. V Ameriki živi zdravnik in pisatelj dr. Nikolaj Janez Zann, ki ima sedaj že trinajsto ženo. Vse ostale žene so mu pomrle, s trinajsto se je pa 99-letni starec ločil, ker mu je postala nezvesta.

Ženske naj gredo v snuboke! V Newyorku se kaže med mladimi gospodi zelo malo volje za ženitev, kar ženske močno vznemirja. Prihitej jim je na pomoč amerikanski duhovnik Kloss, ki je nedavno v cerkvi rekel, da so možki vzrok, ker je tako malo ženitovanj. Da se to prepreči in zopet družbinsko življenje povzdigne, nasvetoval je Kloss, naj se ženske nič več ne obotavljajo iti v snuboke. Ker možki nočejo po žene, pa si naj žene gredo po može. Ako bodo v Ameriki ubogali ta nauk, potem — Bog pomagaj možkim!

Osel. Iz Amerike poročajo: John Pinover, mlad veletrgovec iz Middletown, N. Y., je skočil nedavno raz brooklynski most, želeč videti, bi-li se živel, če bi skočil v vodo raz take višave. Sedaj se nahaja v bolnišnici v nevarnem položaju.

Mladeniško gibanje.

Pri Sv. Barbari pod Mariborom se je ustanovila v nedeljo dne 5. januarja mladeniška zveza bralnega društva. Oglasilo se nas je za njo takoj 21 mladeničev. Pri prvem podučnem shodu smo se veliko lepega pogovorili. Vsak je bil vesel tega dne. Končno smo poskusili krasno »Velegrajsko himno«, ki še nas je bolj navdušila. Sklenili smo širiti po župniji dobro berilo, posebno »Slovenskega Gospodarja« in »Naš Dom« ter pridobivati novih udov bralnemu društvu. Takoj smo pismeno pozdravili mladeniške zveze v Jarenini, pri Sv. Benediktu in pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Da, mi gremo naprej, mi mladi... tudi pri Sv. Barbari! Prihodnjo nedeljo pa se v velikem številu zberemo pri občnem zboru bralnega društva.

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. Pristrčno pozdravljen Ti ljubljene slovenske mladine vrli »Naš Dom!« Torej v 10.000 iztisih zahajaš budit in širit narodno zavest. Tudi k nam dohajaš poleg 80 »Slov. Gospodarjev«, tudi Ti v 130—140 izvodih. Kaj ne, to je veselo znamenje za nas, obmejne Slovence. Posebno veseli pa nas mladeniče, ko pišeš v zadnji (2.) številki, ali bi kazalo ustanoviti zvezo kat. mladeničev Slov. Štajerja. Pišeš, da naj sporočimo mladeniči svoje mnenje. Z radostnim srcem se mi šentiljski mladeniči pridružujemo tej lepi ideji skupne organizacije mladeničev. Najbolje bi kazalo, da bi se vršila že v bližnji prihodnosti predposvetovanja in sicer v Mariboru za mariborsko okr. glavarstvo, v Ljutomeru za ljutomersko itd. Na zadnje pa obhajamo skupno v Mariboru vsi mladeniči slavnostno ustanovno zborovanje »Mladeniške zveze«. Torej na noge mladeniči — tovariši! Združimo se v tesno bratsko vez, da z združenimi močmi začnemo vspešno delo za probudo milega

nam naroda! Organizujmo se! Ti pa zaželena »Zveza« naša oživi, obistini se! — Vsem tovarišem mladeničem srčan pozdrav!

Šentiljski mladeniči.

Mladeniška zveza z bralnim društvom pri sv. Jurju ob Ščavnici, priredi dne 9. svečana veselico z gledališkima igrama: »Kmet-Herod«, burka v dveh dejanjih, in »Krivica in dobrota«, resna igra v treh dejanjih. V obilnem številu ste prošeni, da nas počastite s svojim obiskom, posebno Vi dragi mladeniči in dekleta. Vabila se ne bodo razpošiljala. Več in natančneje v »Sloven. Gospodarju«.

Odbor.

Iz Spodn. Roža. Na Koroškem bi res zelo potrebno bilo, da se napravi mladeniška zveza; s tem bi bil storjen važen korak za prihodnost. Dragi mladeniči širom domovine, osebno se sicer ne poznamo, združimo pa se v skupnem delu za naš narod. Naša dolžnost je, da širimo dobre časopise. Dragi rojaki v Rožni dolini, vzdramimo se in osnujmo bralno društvo, ki bi naj širilo zavednost med ljudstvom. — Vsem štajarskim mladeničem bratski pozdrav!

Na zeleni otok.

Živel je pred več leti v nekem malem selu bogaboječ mož, po imenu Filip, ki je jerbese pletel. Njegova žena se je zvala Marica. Imela sta sedmero otrok. Najstarejši sin se je imenoval Božidar. Skrbna stariša sta zlasti za to skrbela, da bi otroke v božjem strahu odgojila, ker družega jim itak ne moreta nič zapustiti.

Božidar je bil 14 let star in je že pomagal očetu pri njegovem poslu. Kadar je šel namreč oče na otoke šibja rezat za jerbese, vzel je vedno tudi sina s seboj, in ta je imel največje veselje po morju jadrati, kakor da bi bil kak mornar. Njegov krstni boter Tomaž mu je kupil lepo mornarsko obleko, ker ga je imel jako rad. Svojih otrok namreč ni nič imel, a bil je precej premožen.

Mladi Božidar pa je imel dosti napak, bil je dostikrat svojeglaven in je rad vsemu pregovarjal.

Njegovi roditelji so ga morali ostro kaznovati in ga ubogljivosti in zadovoljnosti učiti.

Večkrat je pozval Božidara njegov krstni boter na obed, kjer so dobro pili in jedli. Pri njegovem očetu pa seveda radi siromaštva in mnogih otrok to ni bilo mogoče. Zato je Božidar vedno jedi pregovarjal; ko pa ga je oče radi tega kaznoval, se je strašno jokal in obetal, da se bode poboljšal. A pri prvi priliki, ki se mu je zopet ponudila, bil je stari nezadovoljni Božidar. Nekoč ga celo kum radi tega pokara: »Božidar! Božidar! Varuj se! Meni se zdi, da te bode moral ljubi Bog poslati še v posebno šolo, preden bode kaj iz tebe!«

Iz brega, na katerem je stala hiša Božidarovega očeta, se je videlo daleč po širokem morju. Bil je

lep večer. Oče pravi: »Ako ljubi Bog dopusti, da bode jutri zarano morje tako mirno, kakor je danes, šla bodeva z Božidarom na zeleni otok, da nareževa šibja za pletenice, ti, Marica, pa nama bodeš pripravila brašna na pot.«

Ko se je začelo svitati, vstane Božidar, ne da bi ga bilo treba klicati. Tudi oče je že vstal, in mati jima je pripravila vsega, česar sta potrebovala na pot. Božidar že nestrpno čaka, zato reče: »Pojdiva, oče! Pot je dolga!« »Tako!«, odvrne oče, »samo malo še počakaj, da nekoliko moliva, da bi se nam dal ljubi Bog zdravima srečno vrniti!«

Opravila sta kratko molitev in vstopila v čoln, mati pa je stala z otroci na bregu. Božidar stopi prvi v ladjico in za njim oče. Kmalu odvesljata že precej daleč od kraja. Na bregu stoječi jima žele srečen pot in mahajo z robc, dokler ju vidijo. Naposled jim zgineta spred očij.

Na morju se vzdigne hud veter, a ljubi Bog jima vendar dovoli, da prijadrata srečno na otok. Poiščeta si pripravno mesto, kjer je bilo dosti vrbja in začneta rezati šibe. Imela sta ostre sekirice; šibje sta vezala v butarice in jih nosila v čoln. Božidar je bil danes posebno priden, predno je še oče narezal jedno butaro šib, imel je Božidar gotovo že dve.

Ko oče to vidi, ga pohvali in pravi: »Otroci morajo pomagati svojim starišem, kolikor morejo!«

Ko sta imela že zadosti šibja, reče oče: »Sedaj imava zadosti. Pojdi, da se malo počineva in okrepčava!« Jed je danes Božidaru posebno teknila. Sedaj začne oče pripovedovati, da je njegov ded nekaj tu na zelenem otoku stanoval, da pa se je na stare dni rajši na kopno preselil. »Bil je jako pobožen in pameten mož, in hišo, v kateri še dandanes mi stanujemo, je on sezidal«, pripovedoval je oče.

Božidar preseka očetu nadaljno pripovedovanje in reče: »Na vsak način je storil ded pametno, da se je pridružil ljudem. Na tem zelenem otoku je sicer jako lepo, ali jaz bi vendar za nobeno ceno ne hotel tu stanovati. To mora biti jako neugodno, ko se ne more človek popolnoma nič razgovarjati z drugimi ljudmi.«

Na to reče oče: »Sedaj pa te hočem, dragi Božidar, z nečem obdarovati. Pojdi hitro k čolnu in donesi oni dve košari, ki sva jih s seboj pripeljala!«

Oče pelje sina v neko goščavo. Naenkrat se odpre njunim očem prazen, neporaščen prostor, v čegar sredini se je ponosno vzdigovalo lepo orehovo drevo. Lepo ga je bilo videti, ker je bilo polno lepih, debelih orehov. »Glej, Božidar, to lepo drevo je vsadil na tem pustem otoku tvoj praded.« Božidar pohvali svojega prednika, ki je vzgojil tako krasno drevo. Oče zleze na oreh in ga strese.

Kako se je Božidar radoval, ko so kapali orehi kot toča! Hitro napolni košaro in zanese v čoln. Istotako tudi drugokrat. Ko pa v tretjič odide k čolnu, se ne vrne niti k očetu, niti k orehu. Nastal je namreč veter in odnesel čoln in Božidara po širokem morju. Oče gre gledat, kje je ostal sin in vidi, kako na vso moč veslja, pa zaman.

Po očeta pride boter Tomaž, a Božidara ni. Kdo bi popisal veliko žalost uboge rodovine! Usoda je hotela tako, a čez tri leta pa zopet veselje.

Čez tri leta se je peljal namreč oče Filip s sinom Francem in hčerko Zorico zopet na zeleni otok po šibe. Šli so tudi po orehe. »Povejte nam, dragi oče, kako je to, da je orehovo jedro tako sladko, a lupina pa tako grenka«, prosi Zorica.

»Dobri Bog je tako naredil, kajti, če bi bila tudi skorja tako sladka kot jedro, potem bi nas orehi gotovo tu ne počakali, ker bi je divjačina snedla. Glejta, tam pri onem otoku je moral naš pokojni Božidar žalostno končati svoje mlado življenje, tam so ga požrli morski valovi«. To reče in milo zajoka.

»Glejte, oče, tam na onem otoku je hiša, nekaj se kadi«. Oče gleda in pravi: »Otroci moj, tam ni hiše, pa tudi ladja ne more to biti. Skoraj bi rekel, da ima kdo ogenj.«

»Pojdimo in poglejmo«, prosita otroka.

»Ni mogoče, otroci; vidva sta še preslaba, da bi tako daleč vesljala, jaz pa sam ne morem. To je predaleč in razun tega je tudi pod vodo vse polno pečin, za katere ne znamo. Te bi nam utegnile še čoln razbiti. Pojdemo rajši domov in bodemo to povedali našemu botru Tomažu. Bomo videli, kaj bode on na to rekel.«

Doma pozovejo več sosedov in jih prosijo, naj bi šli na otok pogledat, kdo da na njem prebiva. Morda hoče celo božja previdnost, da je Božidar na onem otoku. Vsi poslušajo, a nihče se ne upa. Na to reče boter Tomaž, da hoče on z božjo pomočjo Božidara nazaj pripeljati, če se živi. Pridruži se mu še neki mož z imenom Peter. Bil je to siromak, pa drugače dobra duša. Nato pravi oče: »Jutri zarana odplovemo, ti boter, jaz in Peter. Ti, Marica, pa nam pripravi dosti jedi in pijače na pot.« »Ne, ne«, pravi Tomaž, »jaz bom vse to oskrbel, vam ni treba imeti nobene skrbi«. Drugo jutro molijo za srečno pot in srečno vrnitev in odplovejo proti nepoznanemu otoku.

Pretekli so že trije dnevi, in čas bi že bil, da se vrnejo, a ni jih od nikoder. Napoči četrti dan; lepo je solnce sijalo, in veter ni motil prijetne tišine. Že se je bližalo poldne, ko zagledajo v daljavi majhno ladjico in na njej privezano smreko v znamenje, da so Božidara našli. Tako so se bili namreč pred odhodom zgovorili. Na obrežju čaka vse polno ljudij na Božidarovo vrnitev. Mati Božidarova je klečala z otroci in hvalila Boga.

da ji je ohranil njenega sina Božidara. Čoln postoji in na kopno stopi Božidar v spremstvu svojih rešiteljev. Hitro poklekne na zemljo in ne vidi nikogar, dokler ne opravi zahvalne molitve k Bogu, ki mu je dovolil, da sme zopet med ljudmi bivati. Mati je od veselja in žalosti jokala in bi bila gotovo na tla pala, da je niso okolu stoječi držali.

Ko se Božidar vzdigne, bil je njegov prvi glas: »Mati, mati, kje ste?« Le par trenutkov in mati in sin sta se vroče objela in poljubovala. Vsem okolu stoječim zaigrajo solze v očeh. Nato pa se začno popraševanja, kako se mu je godilo v tem času. Pa slab in razburjen vsled teh dogodkov skoro ne more vsem odgovarjati. »Bil sem sredi velikega morja, in v teku treh let nisem videl živega človeka«.

Na to reče boter Tomaž: »Pojdi, Božidar, da se odpočineš in malo okrepeš z jedjo, ker si tri leta slabo živel!« Tomaž je namreč dal pripraviti celo pojedino, h kateri je poklical ne-le Božidara in njegovo rodovino, ampak tudi vse svoje prijatelje.

Jedli so in pili in bili dobre volje, pa ne brez vsakorsne žalosti. O ti bridki spomini so privabili marsikatero solzo v oči. Ko so imeli že vsega zadosti, reče Božidar: »Dragi moji, tudi jaz sem nekaj s seboj prinesel, pa ne vem je-li kaj vredno ali ne?« »E kaj«, pravijo zbrani, »hvala večnemu Bogu, da si se le-ti vrnil živ in zdrav. Zato vzdignimo čaše in pijmo na tvoje zdravje!« Tedaj gre Božidar in prinese nekaj zabojev, v katerih je bilo polno zlata. »Aj, aj«, začudi se boter Tomaž, »to je ja celo bogastvo. To zlato je vredno mnogo tisoč. Sedaj vam bo vsem skupaj pomagano; lahko boste izplačali dolg, ki ga imate na hiši, a ti, boter, bodeš lahko svoje otroke dobro preskrbel«.

»Ne tako«, odgovori oče, »od tega bomo napravili tri kupe. Ti Tomaž in ti Peter sta nam priskočila na pomoč ter nam pomogla rešiti Božidara, zato vzemita vsak en kupček«.

Boter Tomaž kar naravnost odbije ponujano svoto: »Jaz ne vzamem nič, imam hvala Bogu zadosti, ti Peter pa le vzemi, ti si siromak«. Stariši Božidarovi so ga sicer pregovarjali, naj vzame, toda kar Tomaž enkrat reče, pri tem tudi ostane.

Kaj pa se je potem zgodilo z Božidarom? Poslušajte! Živel je zopet med svojimi dragimi, in kar se je na osamljenem otoku naučil z mnogim premišljevanjem, to je začel sedaj uporabljati. Pomagal je očetu jerbasa plesti in svojemu botru Tomažu ribe loviti. Tomaž se je že jako postal. Ker ni imel nič otrok, zapustil je vse svoje premoženje Božidaru, istotako tudi ribji lov. Božidar je postal pobožen, plemenit mož, poln ljubezni do Boga in največji dobrotnik in zaščitnik siromakov. Učakal je visoko starost, bil od vseh ljubljen in spoštovan, in od Boga z vsem blagoslovljen.

V škripcih.

Povestica za smeh.

Italijanski vojak Giovanni Belvere, se je zelo udal pijančevanju in igri. Zapravil je na ta način vse svoje premoženje in napravil zraven še nekaj dolga. Da bi to vsoto plačal, je prodal svojo sabljo. Mesto nje si je naredil leseno in jo vtaknil v nožnico. Mislil je, da se stvar ne bo zvedla, rabil je pa tudi ne bo, ker je vladal tedaj povsod mir. Toda siromakec se je tokrat motil. Prej kakor si je mislil, je zvedel celo stvar general N. Kar naenkrat pride povelje, da se mora cel bataljon pripraviti na »inspekcijo«. General sam je hotel pregledati vrste, na zadnje bi mu pa moral cel bataljon »defilirati«. Ob določenem času res pride general. Kar hitro pokliče iz vrste nekega vojaka in mu začne naštevati raznovrstna hudodelstva in zločinstva, (tako je bilo dogovorjeno), in ga na mestu obsodi na smrt. Obsodba se ima takoj izvršiti. Vojak prosi pomiloščenja, toda general se ne da ganiti, ampak zapove mu, da naj odloži orožje. Sedaj pokliče Giovanni Belvere ter mu zapove, da naj on s svojo sabljo odseka obsojencu glavo.

Sedaj je bil naš Giovanni v zanki..... Kaj si če? Kako se rešiti?..... Začne prositi generala, naj ga oprostí pretežke naloge, da njegova sablja ni dovolj ostrá in da je on tako mehkega srca, da ne more na noben način odsekati glave svojemu tovarišu. Pa vse prošnje ne pomagajo nič. General mu ostro zapove, da naj takoj izvrši, kar mu je naročeno, če ne, zadene njega ista kazen.

Giovanni se še izkuša izviti..... Kar naenkrat pa sliši povelje: »Odloži orožje in priporoči se Bogu«. Sedaj pade Giovanni na kolena in vzdihne z zaupajočim glasom: »Vsemogočni Bog, ti mi vidiš v dno srca in mojo dušo, ter veš, da mi ni mogoče usmrtiti svojega tovariša, usmili se me in spremeni mojo leseno sabljo v jekleno«.

Zdaj se general ne more več vzdržati smeha in odpusti zvitega lisjaka brez kazni.

Listnica uredništva.

Dopisnikom: Nekateri dopisniki nam pošiljajo dopise brez podpisov. Takih dopisov ne moremo sprejeti. Podpisi se itak ne natisnejo, ako ni pristavljena izrečna želja, da se natisnejo. — Dolnji Logatec. Hvala za dopis! Toda naš list je premajhen, da bi se oziral še posebej na Kranjsko. Držite se vrlega »Domoljuba!« Brez zamere! — Beljak. Hvala lepa za pozdrav! — Iz Krčevine pri Ptuj. Hvala, veseli nas Vaše poročilo! — Sv. Jurij pod Taborom. Če bo prostor, pa bomo prinesli Vašo povest. Oglasite se z novicami! — Verhe pri Slov. Gradcu. Hvala. Ob priliki menda priobčimo! — Polzela. Hvala za pozdrav! — Brezje pri Rajhenburgu. Hvala za priznanje! Pozdravljamo Vas. — Dol: Hvala Vam, dragi mladeniči, za odziv! Pozdravljeni! — Sv. Jurij ob Ščavnici Okoslavci. Hvala, a za to številko je došel tako obširen dopis prepozno. Prosimo le kratko! — Bizeljsko: Hvala Vam za Vaše delovanje. Le vrlo naprej! — Galicija: Bomo storili. Pozdrav! Sv. Urban pri Ptuj. Hvala za nasvete!

Rodoljubi! Mladeniči!

Širite „Naš Dom!“

Na delo rodoljubno!

Jeruzalemsko romanje.

Spisal profesor J. Zidanšek.

Knjiga zanimivo opisuje potovanje v Jeruzalem, sveto deželo in šege sedanjih prebivalcev. Krasita jo dve sliki. Obsega 207 strani v 8°.

Cena knjige: broširana 70 vinarjev, kartonirana 90 vinarjev, v platno vezana 1 krono 20 vin.; s pošto 10 vin. več.

Razpošilja se samo proti predplačilu. Denar se lahko pošilja tudi v znamkah. — Naročuje se pri pisatelju, ali pa v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

Jozefa Košar,
cvetličarica pri Mali
13—2 Nedelji,
priporoča umetne vence in šopke po
najnižji ceni za cerkve, gostije itd.

Lepo kmetijo

z rodovitno zemljo, kjer se lahko
redi 15 glav živine, prodaja

Anton Senčar, p. d. Slutej
v Trbovljah.

Vizitnice

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Tiskarna sv. Cirila Maribor

koroške ulice št. 5

Tisk in zaloga
„Slovenskega Gospodarja“
in „Naš Dom“.

Tisk
„Süddeutsche Presse“
in „Voditelj“.

z najboljšimi stroji
in najnovejšimi črkami

oskrbljena, prevzame vse
v nje stroko spadajoče
reči :

Tisk
„Cerkv. uradnega lista“,
Uradnih listov
c. kr. okrajnih glavarstev
Celje in Brežice.

Za urade, odvetnike in notarje: Vsakovrstne formulare, tabele, pooblastila, blankete, ekspenzarije, pobotnice itd.
Za trgovce: Cenike, okrožnice, račune, fakture, memorande, naznanila, priporočila, vožne liste, pisma, vizitke, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za hotele in gostilnice: Jedilne liste, etikete za steklenice, račune za natakarje, knjige za vknjižbo ptujcev itd.

Za založnike: Knjige, brošure, časopise, strokovne liste, slavnostna pisma, imenike za knjižnice itd. itd.

Za razne korporacije in društva: Pravila, letna poročila, pesmarice s sekiricami, pristopnice za člane, vabila za veselice in ples, diplome, plačilne knjižnice, blagajniške knjige itd.

Vsakovrstne tiskovine:

Lepake
vsake vrste in velikosti,
poročne liste, osmrtnice,
spominske liste,
vizitke itd.

Brzobjavni naslov:

Cirilova tiskarna Maribor.

Čekova št. poštnega hranil. urada 825.010.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za kn. šk. župnijske
in občinske urade,
za krajne šolske svete
in šole.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za posojilnice,
c. kr. bilježnike,
za odvetnike in
zasebnike.